

**Heroverweging minimabeleid: op weg naar een
toekomstbestendig beleid.**

Op eigen kracht waar het kan, een steun in de rug waar het moet.

Armoedebeleid 2013-2016

Hoofdstuk 1 Inleiding

Bij het vaststellen van de begroting van 2010 is besloten om een bezuinigingstaakstelling van € 250.000,00 te leggen op het minimabeleid. In december 2012 zijn in een informele bijeenkomst met de raad en tijdens commissie Mienskip de eerste voorstellen om deze bezuiniging te realiseren doorgenomen.

In januari 2013 zijn de eerste maatregelen in het minimabeleid toegepast. Via drie sporen zijn voorstellen tot wijziging en bezuinigingen gedaan.

1. **Niet langer gemeentelijk doen wat andere gemeenten ook niet doen.** Dit heeft geleid tot het afschaffen van de gemeentelijke telefoonkostenregeling en het invoeren van een vermogensgrens bij de regeling maatschappelijke participatie.
2. **Niet langer gemeentelijk uitvoeren waar landelijk inmiddels in is voorzien c.q. vergelijkbare regelingen voor gekomen zijn.** Dit heeft geleid tot het afschaffen van de gemeentelijke regeling chronisch zieken en gehandicapten.
3. **Ons aanvallende beleid m.b.t. de armoedebestrijding bijstellen.** Dit heeft geleid tot het anders verspreiden en samenstellen van de minimagids en het niet langer jaarlijks uitvoeren van de armoedemonitor.

Er is bij deze eerste ronde besloten de drie sporen vooralsnog niet toe te passen bij de regelingen die er voor kinderen zijn. De verdere uitwerking van de bezuinigingstaakstelling is uitgesteld in afwachting van een onderzoek naar het gebruik van de regelingen. Er is hiertoe een behoeftepeiling uitgevoerd door KWIZ. De uitkomsten van dit onderzoek zijn als bijlage aan deze notitie toegevoegd. De bevindingen hebben belangrijke input geleverd voor de uitwerking van de verdere bezuinigingsmaatregelen.

We pakken deze tweede ronde van de uitwerking van de bezuinigingstaakstelling op in een periode waarin nog veel onduidelijkheid aanwezig is over de plannen van het rijk. Onduidelijkheid over plannen die rechtstreeks van invloed kunnen zijn op de doelgroep en het beleid dat we beogen. Daarnaast dateert onze laatste notitie die specifiek over armoedebeleid ging van 2009/2010, waardoor een actualisering noodzakelijk is. Het is bovendien een goede gelegenheid een aantal actuele ontwikkelingen te verwerken. Kern van al deze ontwikkelingen is dat het anders wordt en dat er méér gedaan moet worden met minder middelen. We hebben er dus alle belang bij om meer de verbinding te zoeken met de beleidsterreinen die raken aan het armoedebeleid. We hebben het dan over het re-integratiebeleid, de Wmo, de schuldhulpverlening etc. en in ieder geval moeten voorkomen dat zaken dubbel gedaan worden of dat sommige groepen buiten beeld blijven en daardoor, later, meer en duurdere ondersteuning nodig hebben.

Deze notitie is door bovengenoemde punten een combinatie van enerzijds de beleidsuitgangspunten, waarvan de vaststelling tot de bevoegdheid van de raad behoren. En anderzijds de uitwerking van de bezuinigstaakstelling en de vaststelling van een actieplan, die tot de bevoegdheid van het college horen. Om de samenhang duidelijk te maken is de keuze gemaakt deze punten in één notitie te verwoorden.

Omdat het bij armoedebeleid wat ons betreft vooral gaat om het “doen”, hebben we besloten een notitie met uitgangspunten en actiepunten te schrijven. We gaan in deze notitie niet in op vragen wat armoede is en wat de oorzaken zijn. Ons uitgangspunt is dat er een bepaalde groep in onze samenleving is die, door gebrek aan financiële middelen, moeite heeft om te participeren. Deze groep kan, met inachtneming van de grenzen die door de rijksoverheid worden aangegeven, rekenen op ondersteuning vanuit de gemeente. Als doel voor het armoedebeleid kiezen we voor: “mensen met (te) weinig financiële middelen en een te klein sociaal netwerk te activeren en in de eigen kracht zetten”. Het kernelement in het doel is beweging. Ongeacht je levenssituatie is het van belang om in beweging te komen en te blijven.

Een belangrijk doel van de notitie is de uitvoering concrete handvatten te geven, zodat we zo efficiënt en effectief mogelijk aan de slag kunnen met volop ruimte voor maatwerk.

Hoofdstuk 2. De (nieuwe) uitgangspunten en thema's: de kapstok van het armoedebeleid.

De bezuinigingstaakstelling moet doorgevoerd worden in een lastige periode. Onder andere door de crisis hebben de uitgaven voor het armoedebeleid de afgelopen jaren een stijgende lijn vertoond. Daarnaast hebben we als gemeente te maken met het gegeven dat het rijk kortingen doorvoert op het gemeentefonds, waardoor de rijksbijdrage voor de bijzondere bijstand verlaagd is en de rijksbijdrage voor schuldhulpverlening zelfs beëindigd is.

Er is een financiële noodzaak om de kosten van de (huidige) regelingen in de nabije toekomst te beheersen. We hebben gekeken naar haalbare voorstellen om het anders (gekanteld), effectiever en efficiënter te gaan doen. In de voorstellen klinkt de keuze voor maatwerk door dat snel en doeltreffend wordt ingezet in huishoudens waar het echt nodig is en waar gewerkt wordt aan een andere toekomst. Een toekomst die in het teken staat van zelfredzaamheid en meedoen aan de samenleving.

Zoals in de inleiding aangegeven is er geen actueel armoedebeleid. Het is dan ook hoog tijd om opnieuw een aantal uitgangspunten op papier te zetten. Hierbij zal rekening gehouden worden met een aantal actuele ontwikkelingen (de kanteling, normering inkomensgrens op 110% en de plicht meer werk te maken om kinderen uit arme gezinnen meer te laten participeren). Voordat we de uitgangspunten benoemen, zoomen we eerst even in op doelgroep van het armoedebeleid in de gemeente Opsterland.

2.1. De Opsterlandse situatie in cijfers

In de Armoedemonitor 2011 is over de situatie in de gemeente Opsterland het volgende te lezen.

Kenmerken minimahuishoudens

Van de 12.623 huishoudens in Opsterland heeft 8,4 procent een inkomen tot 110 procent van het sociaal minimum (de bijstandsnorm). Van de huishoudens met een inkomen tot 110 procent heeft 40 procent een WWB- uitkering, 33 procent een AOW-uitkering en 27 procent een 'ander inkomen'. Hierbij moet gedacht worden aan een WW-uitkering, een arbeidsongeschiktheidsuitkering of een laag inkomen uit werk. Van alle eenoudergezinnen moet 33 procent rondkomen van een minimuminkomen.

Langjarige minima

Van de huishoudens met een inkomen tot 110 procent van het sociaal minimum heeft 59 procent langer dan drie jaar dit inkomen. Van alle huishoudens in de gemeente leeft 5 procent drie jaar of langer van een inkomen op minimumniveau.

Kinderen

Van de 6.859 kinderen die gemeente Opsterland telt (stand 2011), groeien er 403 op in een huishouden met een minimuminkomen, dit is bijna 6 procent van alle kinderen in Opsterland. Ruim 47 procent van de kinderen in minimahuishoudens groeit op in een eenoudergezin. Van alle kinderen in een eenoudergezin groeit 1 op de 3 op in een minimahuishouden.

2.2. De uitgangspunten van het armoedebeleid

Mede met inachtneming van de beperkte financiële kaders en de gemeentelijke bezuinigingstaakstelling op het gemeentelijk armoedebeleid, worden de volgende uitgangspunten centraal gesteld.

- *De beschikbare middelen worden effectief en efficiënt ingezet;*

Efficiënte en effectieve inzet betekent in de eerste plaats dat bij het ontwikkelen van beleid rekening wordt gehouden met de financiële kaders en dat bij stijgende uitgaven, voor zover binnen de gemeentelijke invloedssfeer, tijdig wordt bijgestuurd. Het behelst ook dat nieuwe initiatieven opgepakt worden zolang er middelen tegenover staan. Het beëindigen van de financiering door het rijk betekent dat de financiële dekking niet langer aanwezig is. Effectieve inzet veronderstelt bovendien dat het belangrijk is dat de voorzieningen gebruikt worden voor het doel waar deze voor verstrekt worden. Ondanks dat wij heel goed begrijpen dat mensen met een beperkt inkomen elke euro kunnen gebruiken, willen wij bewerkstelligen dat de voorzieningen gebruikt worden voor het doel waarvoor ze worden verstrekt en ten goede komen aan de doelgroep waarvoor ze bestemd zijn.

■ *De aanpak van armoede is integraal;*

Integraal armoedebeleid is het actief ondersteunen van een inwoner bij het zoeken van een oplossing voor zijn/haar –financiële- problemen binnen de verschillende leefgebieden, maar ook bij het vinden van een oplossing voor de eventuele oorzaken hiervan. Integraal armoedebeleid houdt daarnaast in dat zoveel mogelijk voorkomen wordt dat de situatie verergert (stabilisatie) en dat wordt gewerkt aan een optimistisch perspectief.

Armoede houdt ook verband met het niet hebben van werk. Het toekomstig re-integratiebeleid zal hier ook zoveel mogelijk op inspelen door budgetten integraal in te zetten, zodat ook zoveel mogelijk nieuwe klanten geholpen kunnen worden richting werk. Werk is immers ook een vorm van armoedebestrijding, misschien wel de beste manier.

■ *Armoedebeleid wordt op een gekantelde manier vormgegeven: op eigen kracht waar het kan, een steun in de rug waar het moet;*

In de gemeentelijke notitie schuldhelpverlening hebben wij aangegeven:

De rolverdeling tussen gemeente en burger is fundamenteel aan het veranderen. De gemeente die concrete voorzieningen aanbiedt, maakt plaats voor de gemeente die de burger faciliteert in participatie en zelfredzaamheid. In de kern gaat het om de vraag welke belemmeringen de burger ondervindt in het dagelijks leven en hoe de burger die zelf (en niet de overheid), of via zijn netwerk kan oplossen. Het resultaat is bepalend: de burger kan weer participeren. De houding van de gemeente is gericht op het resultaat. Deze verandering in werkwijze heet "De Kanteling".

Het armoedebeleid wordt, net als de schuldhelpverlening, aangesloten op de kantelingsgedachte. De kantelingsgedachte stelt niet het aanbod van voorzieningen (producten) centraal, maar de vraag van de burger en zijn eigen mogelijkheden. Er wordt een maximaal beroep gedaan op de ontwikkelingsmogelijkheden en eigen verantwoordelijkheid van de burger. Dat betekent dat bij vragen altijd de volgende volgorde gehanteerd zal worden:

1. Wat kan iemand zelf?
2. Wat kan zijn directe omgeving oppakken?
3. Wat vanuit vrijwilligers?
4. Wat vanuit professionals?

Het betekent eveneens dat armoedebeleid zich niet langer primair (en alleen) richt op het geven van ondersteuning of het verstrekken van voorzieningen en geld. Gekanteld armoedebeleid betekent eveneens het investeren in de totstandkoming van netwerken en ondersteuningsstructuren.

■ *De werkwijze is eveneens gekanteld: de burger die een beroep doet op ondersteuning dient geen aanvraag in, hij geeft een signaal af.*

Een beroep op een inkomens- of minimaregeling van de gemeente wordt niet op zich beoordeeld, maar vormt de aanleiding om dieper in te gaan op de omstandigheden van de persoon en diens gezin. Het gewenste resultaat staat centraal bij de behandeling van een verzoek; niet de aanvraagprocedure of de regeling.

2.3 De thema's van het armoedebeleid

Voor de periode 2013-2016 worden voor het gemeentelijke armoedebeleid 3 thema's benoemd:

1. Het voorkomen van sociale uitsluiting, waarbij er extra aandacht is voor kinderen van 4 tot 18 jaar;
2. Het vergroten van de bekendheid van inkomensondersteuning;
3. Het voorkomen een aanpakken van financiële problemen.

In het volgende hoofdstuk gaan we nader in op de manier waarop deze thema's uitgewerkt worden.

Hoofdstuk 3. De actiepunten en de maatregelen.

3.1 De actiepunten: wat gaan we doen?

Gelet op de omvang van de bezuinigingstaakstelling moeten er duidelijke keuzes gemaakt worden. De omvang is zodanig dat we niet van elke regeling een beetje kunnen afhaken (de kaasschaafmethode). Het is dus noodzakelijk om prioriteiten te stellen. Mede met inachtneming van richtlijnen van het rijk kiezen wij in het gemeentelijk armoedebeleid ervoor kinderen als prioritaire doelgroep aan te wijzen. De reden hiervoor is gelegen in het feit dat kinderen zelf geen bijdrage kunnen leveren aan het veranderen van hun situatie en groot risico lopen dat hun ontwikkeling al op jonge leeftijd wordt verstoord.

Thema 1: voorkomen van sociale uitsluiting waarbij extra aandacht is voor kinderen van 4-18 jaar.

1. We gaan in de bestrijding van armoede samenwerken met andere organisaties.
2. We stellen een ondersteuningsaanbod samen wat gericht is op maatwerk in plaats van een aanbod wat bestaat uit meerdere algemene regelingen.
3. We gaan bevorderen dat kinderen mee kunnen doen, door de introductie van een Kindpakket. Het Kindpakket is er voor kinderen in de leeftijd van 4-18 jaar.

Thema 2: vergroten van de bekendheid van de mogelijkheden tot ondersteuning.

4. Het verbeteren van het monitoren van de armoede om inzicht in de doelgroep en het bereik te houden.
5. Actief beleid voeren gericht op het vergroten van het bereik en het gebruik.

Thema 3: voorkomen en aanpakken van financiële problemen.

6. We investeren in preventie ook op de langere termijn.

Thema 1: voorkomen van sociale uitsluiting waarbij extra aandacht is voor kinderen van 4-18 jaar

1 We gaan in de bestrijding van armoede samenwerken met andere organisaties

De gemeente is niet de enige organisatie die zich met armoede bezighoudt. Er is een heel scala aan organisaties die het tot hun taak rekent om minimagezinnen te ondersteunen. Voor onze gemeente moet gedacht worden aan het Rode Kruis, Humanitas, Stichting Urgente Noden, Stichting Leergeld, de Voedselbank en de kerken. Ook moet in dit kader het sociaal team genoemd worden.

Het al dan niet bestaande huidige netwerk is voor ons voor een groot gedeelte nog onbekend. Wij kunnen ons niet aan de indruk onttrekken dat er sprake is van een versnipperd veld dat elkaar op meerdere plaatsen tegenkomt (sociaal team, veldoverleg etc.). Ook bij de beleidsontwikkeling op het terrein van de schuldhulpverlening is duidelijk geworden dat er meerdere partijen betrokken zijn bij dezelfde doelgroepen.

Vanuit onze regierol willen wij bijdragen aan het realiseren van een samenhangend netwerk. Wij willen graag werken aan een intensivering van de samenwerking met de betrokken organisaties. Zij bieden een steun in de rug aan mensen die dit nodig hebben. En dat niet alleen, zij voorkomen in veel gevallen dat burgers voor vragen en extra hulp bij de gemeente terechtkomen. Daarnaast kan een goed inzichtelijk netwerk een belangrijke rol spelen in vroegsignalering en preventie.

Actiepunten:

- De komende beleidsperiode willen we ons richten op het in kaart brengen van het bestaande netwerk c.q. de bestaande netwerken. Onder andere door een algemene oproep te plaatsen en organisaties specifiek te bevragen.
- Daarnaast willen we kijken of de methode van de Kanskaart kunnen inzetten om de samenwerking in gang te zetten en tegelijkertijd het bereik van de doelgroep (en daarmee het gebruik) te vergroten.

Thema 1: voorkomen van sociale uitsluiting waarbij extra aandacht is voor kinderen van 4-18 jaar

2 We stellen een ondersteuningsaanbod samen wat gericht is op maatwerk in plaats van een aanbod wat bestaat uit meerdere algemene regelingen.

De gemeente heeft diverse regelingen die moeten voorkomen dat mensen sociaal uitgesloten raken. De gemeentelijke regelingen zijn te onderscheiden in categoriale en algemene regelingen. Categoriale regelingen zijn voor bepaalde doelgroepen in onze gemeente. We kennen witgoedregeling, de regeling kind en PC en de schoolkostenregeling. Daarnaast bestaan er algemene regelingen zoals de regeling maatschappelijke participatie, de collectieve ziektekostenverzekering, de kwijtschelding gemeentelijke belastingen, de langdurigheidstoelage en de individuele bijzondere bijstand. Daarnaast kunnen mensen op een laagdrempelige manier gebruik maken van schuldhulpverlening.

Indertijd heeft er, bij de keuze voor een bepaalde manier van werken, een afweging plaatsgevonden dat een categoriale regeling minder werk was, omdat er geen beoordeling van de noodzakelijkheid van de kosten hoefde plaats te vinden en er nagenoeg niet gecontroleerd hoefde te worden (hooguit steekproefsgewijs). Inmiddels is bij het rijk, maar ook bij ons, het besef gegroeid dat met een dergelijke manier van verstrekken van ondersteuning de relatie tussen het geldbedrag en het doel waarvoor dit verstrekt is vervaagd is. De vraag die hierbij gesteld moet worden is in hoeverre het geld dan bijdraagt aan het realiseren van het doel.

Uit het uitgevoerde onderzoek van KWIZ (zie bijlage 1) is gebleken dat dit in sommige gevallen beperkt het geval is en de bijdrage ook vaak gebruik wordt voor een ander doel dan waarvoor de verstrekking heeft plaatsgevonden.

Als we vervolgens kijken naar de manier van werken die we op het sociale domein beogen (vraagverheldering, maatwerk door gericht ondersteuning te bieden die in het individuele geval noodzakelijk is etc.) moet geconcludeerd worden dat een categoriale regeling hier haaks op staat. Wij willen dan ook in het bieden van minimaalondersteuning meer uitgaan van de werkelijke vraag en het bieden van ondersteuning op maat. De bijzondere bijstand is hiervoor het instrument bij uitstek. Daarnaast willen we, als de situatie zich ervoor leent, zoveel mogelijk overgaan tot het verstrekken van ondersteuning in natura.

Actiepunten:

- (Door)ontwikkelen van een werkwijze gericht op maatwerk. Dit geeft ons de mogelijkheid om beter in te spelen op de individuele behoefte. Dit heeft als consequentie dat niet langer als een soort automatisme ieder jaar verschillende vaste bedragen worden overgemaakt aan een grote groep mensen. Zoals gezegd is de individuele bijzondere bijstand hiervoor het instrument bij uitstek.

Het zou goed zijn om middelen beschikbaar te hebben die flexibel en op maat in te zetten zijn, waarbij het meerwaarde heeft dat deze middelen ook voor diverse andere beleidsterreinen ingezet kunnen worden (Wmo, jeugd).

- De verbinding tussen Informatiepunt Wmo en Werk en Inkomen verstevigen.

Sinds enige jaren wordt er vanuit de Wmo op een gekantelde manier gewerkt en is geïnvesteerd in de totstandkoming van dorpssteunpunten. Deze dorpssteunpunten zijn een belangrijk instrument in het bevorderen van de zelfredzaamheid van onze inwoners: het dorp zelf laten oplossen wat het zelf kan oplossen. Een gekantelde manier van werken brengt met zich mee dat vragen meer integraal worden opgepakt. Dit betekent enerzijds dat er vanuit de Wmo een verdieping moet plaatsvinden naar het terrein van werk en inkomen. En dat er anderzijds vanuit werk en inkomen er een verdiepingsslag moet gaan plaatsvinden richting de Wmo. Werk en inkomen en de Wmo staan niet op zichzelf, maar zijn in toenemende mate onlosmakelijk verbonden.

Werk en inkomen gaat zoveel mogelijk aansluiten bij de bestaande structuur van de dorpssteunpunten en de Informatiepunten Wmo en gaan daardoor meer naar de mensen toe, zodat de herkenbaarheid vergroot wordt. Hiertoe willen we ook bij werk en inkomen gebruik maken van het instrument van het huisbezoek, omdat wij van mening zijn dat we de situatie dan breder in beeld kunnen brengen en verborgen signalen naar boven kunnen halen. Het huisbezoek wordt daarmee een dienstverleningsinstrument.

De komende periode zullen hierin stappen worden gezet, zodat onze ambitie om te komen tot een brede integrale "frontoffice", waar vraagverheldering de leidende werkwijze is, weer een stap dichterbij is gekomen.

Thema 1: voorkomen van sociale uitsluiting waarbij extra aandacht is voor kinderen van 4-18 jaar

3 We gaan bevorderen dat kinderen mee kunnen doen, door de introductie van een Kindpakket. Het Kindpakket is er voor kinderen in de leeftijd van 4-18 jaar.

Voor de kinderen biedt het opgroeien in een gezin waar sprake is van armoede een slechtere uitgangspositie. Bovendien kunnen kinderen zelf op geen enkele manier iets doen aan de situatie waarin zij zitten. Om te voorkomen dat er sprake is van sociale uitsluiting vinden wij het van belang dat kinderen op school en in hun vrije tijd kunnen meedoen aan activiteiten op het gebied van sport, cultuur, welzijn en andere terreinen. Het bevorderen van de participatie van kinderen tot 18 jaar heeft tot doel een bijdrage te leveren aan een goede en financieel onafhankelijke toekomst.

Tot op heden kende ons gemeentelijk minimabeleid een aantal meer categoriale regelingen voor kinderen:

- De regeling maatschappelijke participatie;
- De schookostenregeling
- De regeling kind en PC.

Deze regelingen willen we in de huidige vorm opheffen en in aangepaste vorm onder brengen in een Kindpakket. Binnen dit Kindpakket wordt ondersteuning in natura verstrekt gebaseerd op maatwerk; dus de individuele behoefte van het kind. Dit breekt met de werkwijze die wij tot nu toe hadden. Met de nieuwe werkwijze verwachten wij succesvoller te zijn in het bereiken van de kinderen die het nodig hebben en dat de ondersteuning ook daadwerkelijk bij het kind terecht komt.

Het verstrekken in natura betekent dat de geldstroom niet meer bij de cliënt terecht komt, maar dat de gemeente of een partij waar de gemeente afspraken mee gemaakt heeft, rechtstreeks aan de "leverancier" de betaling doet, zoals de contributie overmaken aan de sportclub. Daarnaast is het goed denkbaar dat voor sommige zaken geen individuele aanvragen ingediend hoeven te worden, maar dat aan de school een bijdrage wordt verstrekt. Dit betekent uitvoeringstechnisch minder handelingen. De concrete uitwerking, inclusief de maximaal beschikbare bedragen, zal plaatsvinden in de uit te werken pilot (zie hieronder). In de uitwerking is het uitgangspunt dat er uiteindelijk wel een besparing gerealiseerd moet worden.

Het Kindpakket is opgebouwd aan de hand van zaken die kinderen minimaal moeten kunnen doen om zo normaal mogelijk mee te doen. Wij vinden dat kinderen van in ieder geval:

- Naar de peuterspeelzaal moeten kunnen gaan;
- Een lidmaatschap van de bibliotheek kunnen hebben;
- Het zwemdiploma A kunnen halen;
- Mee kunnen doen aan de activiteiten op school (o.a. schoolreisje);
- Vanaf groep 7 de beschikking hebben over 1 computer in het gezin;
- Toegang moeten hebben tot het internet;
- Kunnen sporten of andere activiteiten ondernemen die in het interessegebied liggen;
- Op school over de juiste materialen kunnen beschikken.

Met uitzondering van de eventuele bijdrage voor de peuterspeelzaal, richt het Kindpakket zich op ondersteuning van kinderen van 4-18 jaar. Van kinderen jonger dan 4 jaar wordt verondersteld dat er geen sprake is van een eigen participatiebehoefte.

Actiepunten :

- uitwerken van het bovenstaande Kindpakket
- uitwerken van een pilot waarbij het CJG als voorportaal gaat fungeren

Om het bereik onder kinderen te vergroten en meer organisaties te betrekken bij de uitvoering van het gemeentelijk minimabeleid, willen we het CJG een rol geven als voorportaal. Het CJG neemt de intake voor haar rekening, waarna Werk en Inkomen vervolgens, in samenwerking met andere organisaties, de concrete uitwerking ter hand neemt. Enerzijds heeft dit het effect dat het CJG eerder en met meer kinderen in contact komt die mogelijk in een problematische situatie verkeren (versterken van vroegsignalering). Dit zou ook moeten leiden tot het bereiken van kinderen die deel uitmaken van een gezin met een ander inkomen (tot 110%) dan een bijstandsuitkering. Anderzijds verwachten wij dat meer organisaties armoedeproblematiek onder kinderen gaan signaleren omdat we meer vanuit de vindplaatsen werken. Dit zal bijdragen aan het opbouwen van een goed netwerk ten behoeve van armoedebestrijding.

Het uiteindelijke doel is dat zowel de Wmo-medewerkers als de medewerkers van Werk en Inkomen om eenzelfde manier brede vraagverheldering toepassen, maatwerk te bieden en dat ze hierbij gebruik kunnen maken van een breed netwerk.

- We gaan voor de verstrekking in natura, afspraken maken met andere organisaties.

Omdat beperking van de uitvoeringskosten een belangrijk aandachtspunt is, willen we zoveel mogelijk gebruik maken van andere organisaties om de verstrekking in natura mogelijk te maken. Wij zijn van plan afspraken te maken met het Jeugdsportfonds, het Cultuurfonds en de Stichting Leergeld.

Het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds zijn landelijke organisaties die lokale en regionale fondsen faciliteren. Kinderen kunnen via het Jeugdsportfonds een vergoeding krijgen voor een sportlidmaatschap of sportartikelen. Het Jeugdcultuurfonds vergoedt kosten voor deelname aan bijvoorbeeld muziek- of tekenlessen. De vergoeding wordt rechtstreeks overgemaakt aan de vereniging of aan een intermediair, zoals jeugdhulpverleners, leerkrachten of buurthuiswerkers. Het kind of de ouder(s)/verzorger(s) krijgen de vergoeding dus niet zelf. Gemeenten kunnen een lokaal fonds opzetten door zich te verbinden aan het Jeugdsportfonds of Jeugdcultuurfonds. Wij gaan uitwerken of dit in onze gemeente wenselijk is. Leergeld Nederland is een particulier initiatief en richt zich op kinderen in minimagezinnen en vergoedt onder meer vrijetijdsactiviteiten. Een gemeente kan partner worden van een lokale Stichting Leergeld door minima door te verwijzen of door bij te dragen in de kosten. Wij gaan uitwerken of we de bestaande subsidierelatie willen handhaven of dat hier wijzigingen in aangebracht moeten worden.

Thema 2: vergroten van de bekendheid van de mogelijkheden tot ondersteuning

4 Het verbeteren van het monitoren van armoede om hiermee inzicht in de doelgroep en het bereik te houden.

De afgelopen jaren hebben we, als onderdeel van het aanvullende armoedebeleid, een armoedemonitor laten uitvoeren door KWIZ. De informatie die hieruit naar voren kwam was vooral gericht op het gebruik van de regelingen. De monitor gaf echter onvoldoende voeding aan verdere beleidsontwikkeling. Aangezien we nu meer willen meten wat het effect is van het beleid zal de monitor moeten worden aangepast. Dit is van belang om het effect van het gemeentelijk beleid te kunnen meten en, indien noodzakelijk, aanpassingen door te voeren.

Actiepunt:

- We willen de armoedemonitor handhaven en uitbreiden door, naast het gebruik van de regelingen door verschillende groepen, de volgende onderwerpen toe te voegen:
 - Het aantal minimahuishoudens uitgesplitst naar percentage inkomen;
 - Het aandeel bijstandsgerechtigden onder minimahuishoudens

- Het aandeel jongeren (18 tot 27 jaar) onder minimahuishoudens
- Het aandeel alleenstaande en eenoudergezinnen onder de minima
- Het aandeel kortjarige minima
- Het aandeel minimahuishoudens over de verschillende dorpen
- Het aandeel kinderen in minimahuishoudens
- Het aandeel armoede onder kinderen.

Thema 2: vergroten van de bekendheid van de mogelijkheden tot ondersteuning

5 Actief beleid voeren gericht op het vergroten van het bereik en het gebruik.

Het is en blijft een grote uitdaging om de bekendheid van de mogelijkheden tot inkomensondersteuning en daarmee ook het gebruik, te vergroten. Ook in eerdere beleidsnotities is het vergroten van de bekendheid een belangrijk actiepunt geweest. Bij eerdere acties is het vergroten van de bekendheid geprobeerd te bewerkstelligen door de procedure om voor ondersteuning in aanmerking komen op een bepaalde manier in te richten en mensen die al eerder een dergelijke ondersteuning ontvingen pro-actief te benaderen.

Ook voor het armoedebeleid van 2013 – 2016 blijft het een belangrijk actiepunt om de bekendheid van de regelingen (zowel gemeentelijk als landelijk) en daarmee het gebruik van de regelingen te vergroten. Het investeren in het voorkomen van niet-gebruik is namelijk een goede preventieve maatregel. Immers als mensen beter kunnen rondkomen, is het risico op het uit de hand lopen van problemen (niet/onvoldoende verzekeren tegen ziektekosten, schulden, huurachterstand) kleiner. M.a.w. het investeren in goede informatie kan op termijn leiden tot minder uitgaven op andere terreinen.

Er is landelijk veel onderzoek gedaan naar het niet-gebruik van regelingen. De redenen om geen gebruik te maken van ondersteuning zijn divers. De genoemde oorzaken zijn: onbekendheid, denken niet in aanmerking te komen, angst voor terugbetaling als gevolg van een verkeerde inschatting van het inkomen, problemen bij het aanvragen omdat men de regie over het leven verloren is.

Actiepunten:

- We gaan meer gebruik maken van koppeling van bestanden, onder andere met behulp van het Inlichtingenbureau. Zij kunnen bijvoorbeeld ook informatie verstrekken over personen die wel voor een regeling in aanmerking komen (a.d.h.v. het inkomen) maar deze niet hebben aangevraagd. Deze groep kunnen we dan nog gaan benaderen om zo het niet gebruik verder naar beneden te brengen. Met de aanwezigheid van Werk en Inkomen in onze eigen organisatie kunnen we ook breder kijken welke mogelijkheden er nog zijn.
- De dorpsteunpunten en het Informatiepunt Wmo worden (nog) beter bewust gemaakt van de mogelijkheden die er zijn op het gebied van de inkomensondersteuning, zodat ze een grotere rol kunnen spelen in de informatieverstrekking. Daarnaast willen we in ons netwerk meer partijen bewust maken van de mogelijkheden. We verwachten met de genoemd pilot van het CJG hierin ook een belangrijke stap te kunnen maken.
- De gemeentelijke website beter inrichten als informatiebron.
- We gaan nog nader onderzoeken of we bijvoorbeeld met behulp van een “formulierenbrigade” de bekendheid en het gebruik van de regelingen kunnen vergroten. Deze werkwijze voorziet in het actief “aanbellen” en voorbij de voordeur komen. Het idee hierachter is dat mensen dan 1 op 1 geïnformeerd kunnen worden, waarbij obstakels die ervaren worden (mensen denken er niet voor in aanmerking te komen, weten niet dat de regelingen bestaan, weten niet hoe ze het moeten aanpakken etc.) weggenomen kunnen worden. Het nadere onderzoek behelst ook het kijken of we uitkeringsgerechtigden hierin een rol kunnen geven (al dan niet als tegenprestatie).

Thema 3: voorkomen en aanpakken van financiële problemen.

6 We investeren in preventie ook op de langere termijn.

Armoede kan het dagelijks leven van mensen en gezinnen ernstig beïnvloeden. Uit onderzoeken blijkt dat kansarme mensen vaker een slechte gezondheid hebben en meer schulden maken. Onderzoek wijst erop dat ongunstige economische omstandigheden op indirecte wijze een invloed hebben op crimineel gedrag. Economische stress is er bijvoorbeeld oorzaak van dat ouders minder toezicht houden op hun kinderen, of de ouders treden hardvochtig op, ze zijn minder consequent en de hechting tussen ouder en kind wordt er ongunstig door beïnvloed. Mensen met een laag inkomen

nemen minder deel aan sociale en culturele activiteiten: een sociaal isolement dreigt. Armoede en sociale uitsluiting gaan vaak hand in hand. Geloof in betere tijden (perspectief) neemt af als de “armoedige” omstandigheden langer voortduren. Naarmate de omvang van armoede toeneemt, zal ook het beroep op sociale voorzieningen toenemen en daarmee de druk op de gemeentefinanciën. Dit zijn een aantal argumenten die ertoe bijdragen dat preventie een belangrijk speerpunt van het gemeentelijk armoedebeleid moet zijn. Om dit te bewerkstelligen gaan we de komende periode een aantal zaken doen.

Actiepunten:

- Verbinding leggen met de Wmo, het gemeentelijk gezondheidsbeleid en het gemeentelijk sportbeleid.

Tot nu toe is de verbinding met het armoedebeleid onvoldoende tot stand gekomen. Dit terwijl veel van de doelstellingen en effecten van dit beleid te maken hebben met de doelgroep die onder het gemeentelijk armoedebeleid vallen.

Armoedebeleid is niet een op zichzelf staand beleid. Het maakt integraal onderdeel uit van het sociaal beleid waaronder de Wmo, het gezondheidsbeleid, jeugd- en onderwijs, sportbeleid en het re-integratiebeleid. De inmiddels ingezette lijn is dat wij dichterbij de burger willen werken, in de dorpen zodat wij weten wat daar speelt. Via de woonservicegebieden willen we toewerken naar een meer integrale aanpak. Het is belangrijk om, veel nadrukkelijker dan nu, in beeld te krijgen wat er aan de hand is in de gezinnen op de verschillende leefdomeinen (gezin, gezondheid, onderwijs, wonen, werken, welzijn, financiën, zorg en hulp). Door middel van de kanteling in de werkwijze willen we bij meer bewoners thuis (achter de voordeur) komen. Het is voor van groot belang om de verschillende disciplines nauwer te laten samenwerken. De denken valt aan combinaties van Wmo consulenten met de klantmanagers van werk en inkomen, de JGZ, gezinscoaches, vrijwilligers en het eigen sociaal netwerk. Daarnaast moet de zorg beter afgestemd worden op de vragen van de burger. Ook het gemeentelijk armoedebeleid kan hierin een rol spelen.

In 2014 willen we een volgende stap maken in het doorontwikkelen van een integrale werkwijze met de verschillende disciplines die aansluit bij de maatwerkaanpak, het principe van dicht bij huis en het principe van samenwerking met andere organisaties. Aangezien ook binnen het armoedebeleid een gezonde leefstijl een belangrijk aandachtspunt is, gaan we onderzoeken of er voor een volgende beleidsperiode een bepaalde focus gelegd kan worden op groepen die niet voldoen aan de criteria van een gezonde leefstijl. Deze groep is nl in ruime mate vertegenwoordigd in onze bijstandspopulatie. Het ombuigen van een ongezond leefgedrag van ouders naar een gezonde leefstijl werkt kostenbesparend, participatiebevorderend en heeft een positief effect op kinderen.

- Het voorzetten van het moestuinenproject en dit een vaste plek geven in het gemeentelijk beleid.

Voor de begroting van 2013 is voor het project moestuinen een bedrag van € 1.000,00 beschikbaar gesteld om mensen met een minimuminkomen in staat te stellen een moestuin te hebben. Groot voordeel is dat mensen de beschikking krijgen over verse groente en fruit, wat bevorderlijk is voor de gezondheid. Een belangrijk bijkomend effect is dat de deelnemers letterlijk in beweging komen wat weer bevorderlijk is voor de conditie (en daarmee de gezondheid). Daarnaast is gebleken dat het hebben van een moestuin positief bijdraagt aan het aangaan van sociale contacten.

Gelet op de positieve effecten en de geringe kosten wordt voorgesteld om het moestuinenproject op te nemen in het gemeentelijk armoedebeleid. We zullen, ook in overleg met de verenigingen die aan het project hebben meegedaan, uitwerken hoe we dit project op een zodanige manier kunnen vormgeven zodat het als vast onderdeel van het gemeentelijk beleid ingezet kan worden. Gelet op de geringe kosten gaan wij ervan uit dat de kosten uit het reguliere budget bekostigd kunnen worden.

- Het bevorderen van preventie en vroegsignalering van schulden

Het hebben van schulden of het verkeren in een financiële situatie die zorgen baart, kan belemmerd werken in het aan het werk gaan, het werk behouden en, breder, het participeren.

Wij zien een belangrijke rol voor de gemeente weggelegd in het voorkomen dat mensen in een dergelijke situatie terecht komen. Ook hier geldt: voorkomen is beter dan genezen. In onze gemeentelijke notitie over de schuldhulpverlening is al aangegeven dat het onderwerp preventie nog nader uitgewerkt moet worden.

Het rijk stelt voor 2013 en 2014 extra middelen beschikbaar voor armoedebestrijding. Voor 2013 kunnen wij eenmalig rekenen op een bedrag van € 31.167,=. De raad heeft dit bedrag inmiddels een bestemming gegeven.

Uit de informatie van het ministerie komt naar voren dat het rijk de preventie van schulden een erg belangrijk aandachtspunt vindt in de armoedebestrijding. Zoals in de gemeentelijke notitie schuldhulpverlening is aangegeven, is het ontwikkelen van preventie een punt dat nog uitgewerkt moet worden. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan het ontwikkelen van cursus- en voorlichtingsmateriaal en het geven voorlichting. Maar ook om een goed netwerk op te bouwen of aan te sluiten bij bestaande netwerken. De intentie is om dit zoveel mogelijk in OWO-verband oppakken. De dekking voor deze kosten zal breed gezocht worden, waarbij we uitdrukkelijk onderzoeken of we de kosten vanuit de Wmo-middelen kunnen dekken.

Naast preventie kan ook het zo snel mogelijk signaleren van een mogelijk problematische situatie ertoe bijdragen dat eerder ingezet kan worden op het (verder) uit de hand lopen van de situatie. Een van de mogelijkheden om de signalering vorm te geven is het zo snel mogelijk doorkrijgen van betaalachterstanden. Met een aantal partijen zijn al afspraken gemaakt, maar wij willen inzetten op het wegnemen van een stuk vrijblijvendheid en op een groter aantal partijen dat hieraan meedoet. Hierbij houden we ook de rol van het sociaal team tegen het licht en of deze rol, mede gelet op alle ontwikkelingen op het sociaal domein, anders moet worden.

We denken bovendien dat door de inzet van het CJG bij het in kaart brengen van de behoefte aan ondersteuning van kinderen (zie eerder bij het Kindpakket), we eerder in contact komen met mensen in een mogelijk financieel lastige situatie. Hierdoor kan er eerder ingegrepen worden, waardoor voorkomen kan worden dat problemen ontstaan of uit de hand lopen. Wij verwachten hier een belangrijke preventieve werking van.

- Het stimuleren van het gebruik van de collectieve ziektekostenverzekering AV Frieso

Het is in het kader van preventie verder van belang om inwoners te ondersteunen bij het voldoen aan basisverplichtingen. Een regeling waar wij dan ook zeer aan hechten in dit kader in de collectieve ziektekostenverzekering die sinds een aantal jaren in onze gemeente is afgesloten. Met deze regeling wordt voorkomen dat mensen onverzekerd zijn voor ziektekosten en bij niet betaling te maken krijgen met invorderingskosten. Daarnaast wordt met het verzekeringspakket dat wordt aangeboden de aanspraak op de bijzondere bijstand teruggedrongen. Tot slot geldt dat de regeling voor de gemeentelijke organisatie eenvoudig is uit te voeren. Wel willen we in 2014, samen met de Stellingwerven, kijken of we tot een uitbreiding van het aanvullende pakket kunnen komen. We denken hierbij aan kosten die meer op het welzijnsvlak liggen, zoals maaltijdvoorziening, maar ook kosten die te maken hebben met re-integratie, zoals het volgen van therapieën die de afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen.

- Noodfonds oprichten voor urgente situaties (voor het brede sociale domein)

Het komt voor dat er situaties zijn waarin snel, buiten de procedures om, een oplossing moet worden geboden in urgente situaties. Daartoe is in Friesland de Stichting Urgente Noden opgericht. De provincie Fryslân geeft, samen met een aantal gemeenten waaronder Opsterland, financiële ondersteuning aan dit initiatief van oktober 2010 tot september 2013. De bedoeling was om alle Friese gemeenten aan te laten haken, maar dit is niet gelukt. Op basis van de kerntakendiscussie trekt ook de provincie Fryslân zich terug. Wij willen inzetten op een individuele, lokale maatwerk aanpak. Dat is ook van toepassing bij urgente situaties. Wij zijn van mening dat de gemeentelijke organisatie en de organisaties die in de gemeente werkzaam zijn, gezamenlijk tot een snelle actie moeten kunnen komen, op het brede sociale domein. Wij willen daarom komen tot het opzetten van een gemeentelijk noodfonds (een calamiteitenpot) waar vanuit de diverse beleidsterreinen die het betreft (Wwb, de Wmo, CJG,

leerplicht etc.) een beroep op gedaan kan worden in die situaties dat er direct gehandeld moet worden om te voorkomen dat een situatie uit de hand loopt c.q. verslechterd. Dit heeft tot gevolg dat er niet langer sprake kan zijn van een meerjarige structurele subsidie aan de SUN. Het streven is de subsidie per 1 januari 2015 te beëindigen of de beëindiging samen te laten vallen met de invoering van de 3 decentralisaties.

3.2 De maatregelen

Wat betekenen deze actiepunten nu voor de bezuinigingstaakstelling? Mede met inachtneming van de actiepunten worden de volgende maatregelen uitgevoerd om de bezuinigingstaakstelling te realiseren.

1. De witgoedregeling schrappen

De witgoedregeling is een vorm van bijzondere bijstand voor een aantal duurzame gebruiksgoederen. De regeling is voor mensen die minstens drie jaar een inkomen op bijstandniveau hebben. Iemand kan één keer per 12 maanden een beroep doen op de witgoedregeling.

Mede gelet op het streven naar minder categoriaal en meer maatwerk, wordt voorgesteld de regeling af te schaffen. Voor de noodzakelijke aanschaf van duurzame gebruiksgoederen kan een beroep gedaan worden op de bijzondere bijstand en vindt een individuele afweging van de noodzaak tot vervanging plaats. Bovendien kunnen mensen die gebruik maken van de witgoedregeling vaak ook aanspraak maken op de langdurigheidstoelage die ook kan worden gebruikt voor de aanschaf van duurzame gebruiksgoederen.

2. De categoriale regeling maatschappelijke participatie afschaffen

De huidige regeling maatschappelijke participatie voorziet in een bijdrage van € 100,00 per gezinlid (uitkeringsgerechtigde, partner en de ten laste komende kinderen van 0-18 jaar) voor sociale, culturele en sportieve activiteiten. Vanuit de noodzaak tot bezuiniging en daarmee de noodzaak tot het scherp stellen van de gemeentelijke prioriteiten, wordt ervoor gekozen kinderen als prioritaire doelgroep aan te wijzen. Het voorstel is een zogenaamd Kindpakket samen te stellen dat een aantal componenten heeft o.a. gericht op de participatie van kinderen en het voorkomen dat kinderen in een achterstand raken door de financiële situatie binnen het gezin.

Ook vanuit het uitgangspunt dat we meer maatwerk willen leveren en de ondersteuning vooral in natura willen doen, is het verstrekken van een generieke bijdrage niet meer voor de hand liggend. Wij stellen dan ook voor de huidige regeling maatschappelijke participatie af te schaffen en om te bouwen tot een Kindpakket.

3. De regeling schoolkosten en de regeling Kind en PC afschaffen

Vanuit het uitgangspunt dat we meer maatwerk willen leveren en de ondersteuning vooral in natura willen doen, is ook het verstrekken van deze bijdragen in deze vorm niet meer voor de hand liggend. Wij willen ook deze regelingen in aangepaste vorm onderbrengen in het Kindpakket.

Aanvullend moet nog opgemerkt worden dat het rijk is bezig met het herzien en samenvoegen van de diverse kindregelingen. De exacte contouren zijn nog niet bekend. Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid gaat zijn dat bij de overgang naar het voortgezet onderwijs een compensatie voor extra kosten wordt gegeven, als onderdeel van het Kindpakket.

Naast het schrappen van een aantal regelingen worden ook een aantal andere voorstellen gedaan.

4. De langdurigheidstoelage vooralsnog ongewijzigd voortzetten.

De enige regeling die de gemeente verplicht is uit te voeren is de langdurigheidstoelage. De gemeente is vervolgens vrij om te bepalen tot welke inkomensgrens (maximaal 110% van het sociaal minimum) mensen ervoor in aanmerking komen en de hoogte van de langdurigheidstoelage.

Binnen de huidige regeling met betrekking tot de langdurigheidstoelage zijn een aantal veranderingen mogelijk. In de gemeente Opsterland is de inkomensgrens vastgesteld op 110%, de Stellingwerven hanteren een grens van 100%. Daarnaast wijken de bedragen af; wij hanteren hogere bedragen. Met het oog op de samenwerking in de backoffice, valt er veel voor te zeggen tot een harmonisatie van beleid te komen. Daarnaast kan de Langdurigheidstoelage als voorliggend op de bijzondere bijstand worden aangemerkt. Dit wordt tot op heden niet zo door ons toegepast.

Hierbij moet echter het volgende worden opgemerkt. In het regeerakkoord is vermeld dat de langdurigheidstoeslag in de WWB in de huidige vorm wordt vervangen door een individuele toeslag voor personen die langdurig van een laag inkomen rond moeten komen zonder zicht op verbetering. Het voorstel is op dit moment dan ook de exacte uitwerking van deze regeling af te wachten en dan te beoordelen of er nog aanpassingen moeten plaatsvinden ten opzichte van het huidige beleid. Het voorstel is dan ook om het huidige beleid vooralsnog te bestendigen.

5. Verruimen van kwijtscheldingen

Bij de eerste ronde bezuinigingen is al een besluit genomen om de extra mogelijkheden die geboden worden voor vrijstelling niet te benutten. De reden hiervan was dat een dergelijke verruiming ongunstige gevolgen kon hebben voor de inkomsten van de gemeente. Er zijn echter twee aanvullende mogelijkheden tot kwijtschelding toegevoegd, waar wel een compensatie tegenover staat of die nagenoeg geen financiële gevolgen hebben. Het gaat hier om:

- De mogelijkheid om rekening te houden met de kosten van kinderopvang;

Door rekening te houden met de kosten van kinderopvang van werkende ouders bij de bepaling van het netto-besteedbare inkomen wordt het voor met name alleenstaande ouders aantrekkelijker gemaakt om vanuit de uitkering te gaan werken. Zij verliezen dan niet direct hun recht op kwijtschelding, waardoor het gevaar dat zij er in netto-inkomen op achteruit gaan (de armoedeval) wordt tegengegaan. Daarmee past deze maatregel heel goed binnen het beleid dat werken moet lonen. Het is vanuit de uitvoering ook de meest eenvoudige manier om de van Rijksweges speciaal aan de gemeente verstrekte middelen voor het ondersteunen van ouders rond het minimum bij de kosten van kinderopvang te besteden (in de Verzamelbrief december 2011 van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 23 december 2011, wordt aangegeven dat er vanaf 2012 structureel € 10 miljoen aan het budget voor de bijzondere bijstand wordt toegevoegd voor dit doel, wat voor de gemeente Opsterland neerkomt op ongeveer €4.000,00). Vanuit het kabinet wordt ook na drukkelijk oproepen om de in de kwijtscheldingsregeling geboden verruiming te benutten.

Actiepunt: Aangezien wij het belangrijk vinden dat werk loont, gaan we beleidsregels opstellen die aan het plan van het rijk tegemoet komen. Aangezien hier middelen voor beschikbaar worden gesteld gaan wij ervan uit dat deze uitbreiding budgettair neutraal kan verlopen.

- De mogelijkheid om een ruimere inkomensnorm te hanteren voor ouderen.

De wettelijke maatregelen met betrekking tot de afbouw van de heffingskorting minst verdienende partner zijn niet op de AOW van toepassing (Stb. 2011, 647). Het effect hiervan is dat het netto AOW inkomen sneller zal stijgen dan de netto bijstandsnormen. De bijstandsnormen zijn bepalend voor het al dan niet verlenen van kwijtschelding. Zonder nadere maatregelen zouden hierdoor ouderen met alleen een AOW uitkering in de toekomst minder in aanmerking komen voor kwijtschelding, omdat hun netto-inkomen hoger is dan de bijstand. Met de voorgestelde maatregel wordt dan ook geen verruiming van het kwijtscheldingsbeleid gerealiseerd, maar wordt gegarandeerd dat mensen met alleen een AOW uitkering ook in de toekomst volledig van het kwijtscheldingsbeleid gebruik kunnen maken.

Tenslotte moeten we nog melding maken van de maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten. Vorig jaar is besloten de gemeentelijke regeling voor ouderen en chronisch zieken af te schaffen. De reden hiervoor was dat er landelijk een vergelijkbare regeling was die voldoende compensatie voor deze kosten geeft. Ook is aangegeven dat de bijzondere bijstand in de individuele situatie een vangnet biedt. Dit is in lijn met de plannen van het huidige kabinet. In het regeerakkoord wordt namelijk ook duidelijk afgestapt van generieke maatregelen en wordt een groter beroep gedaan op het vergroten van de financiële prikkel naar werk. Een van de maatregelen is een maatwerkvoorziening chronisch zieken en gehandicapten in de plaats van de diverse landelijke regelingen. De gemeente krijgt de uitvoering van deze regeling opgedragen, waarbij wij mogen bepalen of we e.e.a. inzetten als een participatie-instrument (via de Wmo) of als inkomensondersteuning via de bijzondere bijstand. De exacte inhoud van de regeling is ten tijde van het schrijven van deze notitie nog niet bekend. De verdere uitwerking zal in een later stadium plaatsvinden.

Samengevat:

- Schrappen van de witgoedregeling;
- Herzien van de regeling maatschappelijke participatie (*);
- Schrappen van de schoolkostenregeling (*);
- Schrappen van de Kind en PC-regeling (*);
- Het voorlopig, in afwachting van verdere uitwerking door het rijk, handhaven van de huidige langdurigheidstoeslag;
- Het verruimen van de mogelijkheden voor kwijtschelding door rekening te houden met de kosten van kinderopvang en het hanteren van een ruimere inkomensgrens voor ouderen.

(*) Deze regelingen komen in aangepaste vorm terug in het Kindpakket. Hierdoor kan er, aan de hand van de behoefte, aan samenhangend pakket aangeboden dat ervoor moet zorgen dat het kind normaal mee kan doen en sociale uitsluiting wordt voorkomen. Dit is niet alleen een rol van de gemeente. Ook de ouder moet erop worden aangesproken dat middelen die voor de kinderen beschikbaar komen (kinderbijslag, kindgebonden budget ed) ook voor de kinderen worden aangewend. Dwingend kan de gemeente hierin niet optreden, maar wel een appèl doen.

3.3 De financiële uitwerking van de bezuiniging

De bezuinigingstaakstelling bedraagt € 250.000,-. In de eerste ronde voorstellen is een besparing in de kosten beoogd van € 90.000,=. Er resteert dus nog een bedrag van €160.000,=
Een belangrijk knelpunt is het bepalen of de bezuinigingstaakstelling is gehaald is dat er soms zaken zijn die door de gemeente niet beïnvloedbaar zijn, maar die wel een effect hebben op het stijgen van de uitgaven. Wij zien dit op dit moment vooral in de grote toename van de kosten van bewindvoering sinds de drempel om hiervoor in aanmerking te komen is verlaagd. Dit is een landelijke maatregel waarop door de gemeente niet gestuurd kan worden. Dit neemt niet weg dat de voorgestelde maatregelen tot de volgende besparingen zouden moeten leiden:

- Het schrappen van de witgoedregeling:	€ 10.000,=
- Het schrappen van de regeling maatschappelijke participatie (*)	€ 80.000,=
- Diverse maatregelen beperking bijzondere bijstand	<u>€ 15.000,=</u>
Totaal	€ 105.000,=

(*) op basis van de veronderstelling dat 40% van de deelnemers in 2012 in de leeftijd van 4-18 jaar valt).

Als we kijken naar de optelsom, is de conclusie dat de bezuinigingstaakstelling niet is gerealiseerd.